

Danmarks Smøreksport 1911—1912.

Af Professor *Bernhard Boggild*.

Ved Velvilje fra Statistisk Bureaus Side er det i Aar blevet muligt allerede i Slutningen af Oktober Maa-
ned at komme i Besiddelse af det nødvendige Talmateriale
for at udarbejde en Oversigt over Danmarks Indførsel og
Udførsel af Smør i Landbrugsaaet 1. Oktober 1911—
30. September 1912; men bemærkes maa det, hvis man
vil sammenholde de nu her foreliggende Tal med Tallene
i Beretninger for Aarene tidligere end 1910, at der som
Følge af den Forandring, der fra Januar 1910 fandt Sted
i Handelsstatistikens Ordning, og som Følge af Meter-
loven er sket den Forandring, at alle Angivelser, der tid-
ligere var i Pund, nu er i Kilogram, samt at alt ude n-
l a n d s k O m l a d n i n g s g o d s, der passerer især Kø-
benhavn, men ogsaa for en Del Frederikshavn og Es-
bjerg, alene for at omlades mellem de forskellige Damp-
skibslinier, og som slet ikke vedrører dansk Produktion
og Forbrug, nu lades helt ude af Betragtning.

Det er nu Importørernes og Eksportørernes Pligt at
give Anmeldelse om Varernes Art og Mængde, om det
Land, hvor Varen er købt eller solgt, samt (ved Udfør-
selen) om Varen er dansk eller udenlandsk. Tidligere
afgav Toldvæsenet vel Indberetninger om de samme For-
hold, for saa vidt de var oplyste i Toldpapirerne, men
Toldvæsenet havde ingen Ret til at afkræve de Handlende

de Oplysninger, der manglede eller var ufuldstændige. — Nu vil det følgelig kunne oplyses, hvor meget Smør der gaar til Østrig, hvortil der netop i det sidste Par Aar er gaaet en stigende Mængde dansk Smør, medens dette tidligere som Regel blev opført sammen med, hvad der gik til Tyskland.

Smørindførselen er der gjort Rede for i hoes-taaende Tabel I, hvor det ses, at den har været noget mindre i 1911—12 end i 1910—11, men større end i de to foregaaende Aar. — Det er særlig Indførselen fra Rusland, der er Aarsag til Svingningen i Indførselsmængden. — Smørret fra Rusland steg over 2 Mill. kg i Aaret 1910—11, men er nu i Aar atter gaaet over 1 Mill. kg ned, og i Tabel II ses, at denne Nedgang fordeler sig paa alle de tre sidste Kvartaler. Af dette russiske Smør er den største Del, nemlig 8.9 Mill. kg, fra Sibirien, medens 0.8 Mill. kg er fra det egentlige Rusland og kun næppe 0.1 Mill. kg fra Finland.

Tabel I.
Smørindførselen til Danmark
i Tusind kg.

Fra	$\frac{1}{10}$ 1908—	$\frac{1}{10}$ 1909—	$\frac{1}{10}$ 1910—	$\frac{1}{10}$ 1911—
	$\frac{30}{10}$ 1909	$\frac{30}{10}$ 1910	$\frac{30}{10}$ 1911	$\frac{30}{10}$ 1912
Sverige	5176	4966	5397	5185
Rusland	8886	8917	11022	9803
Tyskland.....	116	35	77	48
Østrig	2	8	4	2
England	40	286	12	51
Andre Lande	3	14	14	55
Ialt..	14223	14226	16526	15144

Næst efter Smørindførselen fra Rusland er Indførselen fra Sverige den betydeligste, og denne ses i Tabel I

i de senere Aar at have været ret stadig lidt over 5 Mill. kg, hvilket temmelig sikkert altsammen i Hovedsagen er godt Smør fra de sydsvenske Mælkerier, der atter eksporteres af de københavnske Smørhandlere. — Helt anderledes forholder det sig derimod med de smaa Mængder Smør, der i Følge Tabel I indføres fra Tyskland, Østrig, England og andre Lande; thi det er enten tilbagesendt Smør fra utilfredse Modtagere eller billigt Smør, der indføres for her i Landet at benyttes til Bageribrug o. lign. — Om den lille Import fra Østrig er det i tidligere Beretninger paavist, at den omfatter en stor Mængde smaa Postforsendelser, der kommer fra Galizien til mange forskellige Posthuse her i Landet, i hvis Nærhed de mange fattige »P o l a k e r« arbejder i Roemarkerne, Gartnerier eller lignende Virksomheder, og som faar Smørret tilsendt fra Slægtninge i deres Hjemland, fordi det danske Smør er for dyrt for dem at købe.

Hele den store Import af svensk og russisk Smør foregaar til København, og det er ogsaa her, at det fremmede Smør forhandles til danske Detaillister eller eksporteres til England, Tyskland eller andre Lande. — Som senere i Tabel VII anført er det kun ca. 2.7 Mill. kg af det udenlandske Smør, der er blevet forbrugt her i Landet, medens 12.4 Mill. kg er blevet udført.

Tabel II.

Indførselen af Smør fra Rusland til Danmark

i Millioner kg.

	$\frac{1}{10}$ 1908— $\frac{30}{10}$ 1909	$\frac{1}{10}$ 1909— $\frac{30}{10}$ 1910	$\frac{1}{10}$ 1910— $\frac{30}{10}$ 1911	$\frac{1}{10}$ 1911— $\frac{30}{10}$ 1912
Oktober Kvartal	2.2	2.2	1.9	2.4
Januar —	1.3	1.3	2.1	1.5
April —	2.4	2.6	3.1	2.6
Juli —	3.0	2.8	3.9	3.3
Hele Landbrugsaaet . . .	8.9	8.9	11.0	9.0

Smørudførselen belyses ved Tabellerne III og IV, der omhandler henholdsvis Smør i almindelig Emballage (Dritler, Fjerdinger, Ottinger, Kasser o. lign.) og Smør i hermetisk Pakning, og i begge Tabeller skelnes der mellem dansk og udenlandsk Smør. — I alt er der her fra Danmark udført 97,005 Tusind kg, nemlig $81,725 + 2,873 = 84,598$ dansk Smør og $12,352 + 55 = 12,407$ udenlandsk Smør.

Smøreksperten her fra Danmark har altsaa i Landbrugsaaet 1911—12 kun været godt 97 Mill. kg, medens det tilsvarende Tal for 1910—11 var lidt over 105 Mill. kg, og her har altsaa været en Nedgang af 8 Mill. kg Smør, som omfatter en Nedgang af 6.8 Mill. kg dansk og 1.2 Mill. kg udenlandsk Smør.

Sammenholdes Tallene for 1911—12 og 1910—11 i Tabellerne III og IV, ses, at det er Udførselen af Smør i almindelig Emballage, der er gaaet ned; medens Udførselen af Smør i Daaser viser en Stigning af ca. 0.3 Mill. kg dansk Smør, er Udførselen af dansk Smør i almindelig Emballage bleven 7 Mill. kg mindre end i det foregaaende

Tabel III.
Udførselen af Smør i almindelig Emballage
i Tusind kg.

Til	1908—09		1909—10		1910—11		1911—12	
	dansk	udenlandsk	dansk	udenlandsk	dansk	udenlandsk	dansk	udenlandsk
England	83901	8192	81133	6373	83593	6407	74916	5589
Tyskland	4258	3520	2387	4380	3658	6709	3445	6157
Østrig	—	—	554	7	1460	25	3100	34
Sverige	40	32	1	121	1	35	0	61
Norge	52	27	8	83	2	104	1	219
Nordlige Bilande.	4	2	3	3	2	5	2	3
Andre Lande	4	187	17	190	79	320	261	289
Ialt	88259	11960	84103	11157	88795	13605	81725	12352

Tabel IV.
 Udførselen af Smør i Daaser
 i Tusind kg.

Til	1909—10		1910—11		1911—12	
	dansk	uden- landsk	dansk	uden- landsk	dansk	uden- landsk
England	254	2	247	4	300	0
Tyskland	618	47	415	27	431	21
Andre Lande . . .	1520	27	1924	27	2142	34
Ialt . . .	2392	76	2586	58	2873	55

Aar, hvortil dog straks maa bemærkes, at en Del af denne Nedgang, nemlig 2.8 Mill. kg, skyldes, som det senere belyses i Tabel VIII, at Eksporten af Fløde til Tyskland er stegen ret betydeligt; men tilbage bliver dog en Nedgang i Eksporten af dansk Smør af ca. 3.9 Mill. kg, der maa skyldes, at Produktionen af dansk Smør har været mindre i 1911—12 end i 1910—11, hvilket Aar udmærkede sig ved en større Produktion end nogen Sinde tidligere.

Vil man søge nærmere Oplysning om, hvorledes det forholder sig med den her paaviste Nedgang i Produktionen og Eksporten af Smør, kan der henvises til TabelV, hvor der for de sidste 10 Aar er opført Tallene for Overskudsudførselen af Smør i de fire Kvartaler. — Her maa det paapeges, at den store Overskudsudførsel for 1910—11 skyldtes de tre første Kvartaler, nemlig Vinterhalvaaret 1910—11 og Foraaret 1911, medens Juli Kvartal 1911 viser en Nedgang i Sammenligning med Juli Kvartal de to foregaaende Aar. Altsaa allerede i Juli Kvartal 1911 var der nogen Tilbagegang i Produktionens Størrelse; og denne Tilbagegang viser sig nu at være fortsat gennem alle fire Kvartaler i Aaret 1911—12.

At det forholder sig, som Statistikkens Tal her viser, faar man bekræftet, naar man taler med Mælkeribesty-

terne Landet over; thi de angiver i de fleste Egne af Landet at have haft noget mindre Mælk, og at Mælken har været lidt magrere, særlig i Vinterhalvaaret og de første Foraarsmaaneder, og yderligere angives der, at Aarsagen til Nedgangen i Mælkemængden har været den tidlige Indbinding af alt Kvæget og den utilstrækkelige Rodfrugtavl i 1911 og den i 1911 særlig paa Øerne optrædende Mund- og Klovesyge, der ganske naturligt har foranlediget nogen Nedgang i Mælkeproduktionen i 1912. — Sommeren 1911 var ikke gunstig hverken for Køernes Sommer- og Efteraarsgræsning eller for den følgende Vinterfodring, og naar der maa spares paa de hjemmeavlede Fodermidler, gaar Mælkeudbyttet uvilkaarlig ned.

Tabel V.

Danmarks Overskuds-Udførsel af Smør i Mill. kg.

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal	Hele Aaret
1902—1903	14.4	20.4	21.5	18.3	74.6
1903—1904	17.6	20.0	22.0	16.4	76.0
1904—1905	17.6	20.8	21.5	15.6	75.5
1905—1906	16.3	19.6	20.0	16.5	72.4
1906—1907	17.4	21.8	22.7	18.7	80.6
1907—1908	19.2	21.7	24.0	19.9	84.8
1908—1909	21.3	22.0	23.9	21.0	88.2
1909—1910	19.2	20.1	22.6	21.6	83.5
1910—1911	21.4	22.7	24.3	20.1	88.5
1911—1912	19.7	21.5	21.6	19.1	81.9

Eksporten af Fløde og Sødmælk til Tyskland er, som allerede nævnt, steget ret betydeligt i 1911—12. — Det vil erindres, at det var i 1905, at denne Eksport begyndte at faa en saadan Betydning, at den tiltrak sig Opmærksomhed, der forøgedes, da den tyske Told paa Smør d. 1. Marts 1906 blev forhøjet fra 16 til 20 Pfg.

pr. Kilogram, medens Fløde og Mælk vedvarende kunde indføres toldfrit. Senere er særlig Eksporten af Fløde stegen stærkt fra Aar til Aar og foregaar nu hele Aaret rundt ikke alene fra Lolland og Falster over Gedser og over Landtoldgrænsen, men ogsaa fra Langeland og Vestsjælland til Kiel og fra flere fynske Byer til nyoprettede Kærnestationer paa Als og i Sønderjylland. At Udførselen af Sødmelek ogsaa er stegen, som Tabel VI viser, i de sidste halvandet Aar, skyldes formentlig Følgerne af Mund- og Klovesygen, der i 1911 hærgede slemt i Tyskland, saaledes at mange Byer havde ondt ved at faa fornøden Tilførsel af Mælk fra deres sædvanlige Leverandører.

Tabel VI.
Danmarks Udførsel af Fløde og Mælk til Tyskland
i Tusind kg.

Kvartal	Fløde			Sødmelek		
	$\frac{1}{10}$ 1909- $\frac{30}{9}$ 1910	$\frac{1}{10}$ 1910- $\frac{30}{9}$ 1911	$\frac{1}{10}$ 1911- $\frac{30}{9}$ 1912	$\frac{1}{10}$ 1909- $\frac{30}{9}$ 1910	$\frac{1}{10}$ 1910- $\frac{30}{9}$ 1911	$\frac{1}{10}$ 1911- $\frac{30}{9}$ 1912
Oktober	2748	4038	5849	2793	1913	3554
Januar	3076	4042	6219	1996	2091	2977
April	4378	5114	7380	2085	2382	2766
Juli	4508	4984	6952	1663	2407	2191
Ialt	14710	18178	26400	8537	8793	11488

Omregner man, ligesom tidligere Aar, denne Eksport af Fløde og Mælk til Smør ved at regne 3 kg Fløde eller 26 kg Mælk til 1 kg Smør, finder man, at det beløber sig til $8.80 + 0.44 = 9.24$ Mill. kg Smør, altsaa en Mængde omtrent af samme Størrelse som den i Følge Tabel III her fra Danmark til Tyskland eksporterede samlede Mængde af dansk og udenlandsk Smør i almindelig Emballage. Og tages tillige det hermetisk pakkede Smør i Betragtning, viser det sig, at der herfra Danmark til Tysk-

Tabel VII.
 Danmarks Ind- og Udførsel af Smør
 i Tusind kg.

Landbrugs- aar	Udenlandsk Smør			Dansk Smør		Overskuds- udførsel
	Ialt*) indført	For- brugt i Dan- mark	Genud- ført til Ud- landet	Ialt udført	Heraf i Daaser	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
1907—08	14049	2871	11178	87700	1992	84829
1908—09	14223	2198	12025	90373	2114	88175
1909—10	14226	2993	11233	86495	2392	83502
1910—11	16526	2863	13663	91381	2586	88518
1911—12	15144	2737	12407	84598	2873	81861

Af det genudførte udenlandske Smør blev inden Genudførselen følgende Mængder pakkede hermetisk: i 1911—12 54800 kg, i 1910—11 58000 kg, i 1909—10 76000 kg, i 1908—09 65000 kg og i 1907—08 108,000 kg.

Tabel VIII.
 Danmarks Ind- og Udførsel af Fløde og Sødmælk
 i Tusind kg.

Landbrugs- aar	Fløde		Sødmælk		Beregnet Smør i Over- skudsudførsel af Fløde og Sødmælk
	Indførsel	Udførsel	Indførsel	Udførsel	
1907—08	»	6779	350	13062	2750
1908—09	»	9025	1700	12285	3415
1909—10	»	14710	2000	8537	5154
1910—11	129	18178	1644	8793	6291
1911—12	181	26400	2714	11488	9077

*) Bortset fra alt Omladningsgods.

land i 1911—12 er eksporteret Smør, Fløde og Mælk svarende til ca. 19.3 Mill. kg Smør.

Et samlet Overblik over den hele Indførsel og Udførsel af Smør samt af den beregnede Smørmængde i Overskudsudførselen af Fløde og Sødsmælk*) kan dernæst faas af Tabellerne VII og VIII, hvor Tallene er sammenstillede for de sidste 5 Aar, og hvorfra Resultaterne atter er sammendragne i Tabel IX, der saaledes giver det endelige Resultat.

Tabel IX.
Samlet Overskudsudførsel af Smør
i Tusind kg.

Landbrugsaar	Inkl. beregnet Smør i Fløde og Sødsmælk
1905—06	74959
1906—07	83542
1907—08	87579
1908—09	91590
1909—10	88656
1910—11	94809
1911—12	90938

Her i Tabel IX ses, at i de sidste 7 Aar er den samlede Overskudsudførsel stegen fra ca. 75 Mill. kg til nu at være næsten 91 Mill. kg, og vel er dette Tal 3.9 Mill. kg mindre end det særlig høje Tal for 1910—11, men Tallet for 1911—12 viser dog en Stigning i Sammenligning med Tallene fra de 5 foregaaende Aar, 1906—11, der alle

*) Den indførte Fløde og Sødsmælk kommer fra Sverige og er kommen i omtrent lige store Mængder i alle fire Kvartaler. Fra Tyskland kommer derimod en Del Kærnemælk, der ganske naturlig tilbagesendes fra en Del af de Steder, hvor der daglig kærnes dansk Fløde og hvor Kærnemælken let kan tilbagesendes, f. Eks. over Landtoldgrænsen, med de Vogne, der har bragt Fløden.

har været gode Aar, og hvor den samlede Overskudsudførsel gennemsnitlig har været 89.2 Mill. kg. Der er altsaa i Sammenligning med de 5 foregaaende Aar en Stigning fra 89.2 til 90.9 Mill. kg, og følgelig maa Aaret 1911—12 med Rette kunne betegnes, hvad Mængden angaar, i hvert Fald som et godt Middelaar, hvortil kommer, som det senere skal paavises, at Priserne paa Smør har været særdeles høje*), saa Smørproduktionen har i 1911—12 indbragt de danske Landmænd flere Penge end nogen Sinde tidligere.

Vil man dernæst se lidt nærmere paa de vigtigste Tal angaaende Udførselen af Smør i Tabellerne III og IV, er det jo meget iøjnefaldende straks i første Linie i Tabel III, at der i det sidste Aar har været en stor Nedgang i Udførselen til England. — Efter at dette Land nu i en lang Aarrække har været en stadig mere og mere betydelig Kunde — længe fik endog næsten hele vor Smøreksport —, er der nu en besynderlig Forandring. En stor Del af vort Smør og vor Fløde gaar nu Syd paa, og der er i 1911—12 blevet tilført England 10 pCt. mindre dansk Smør end i de foregaaende Aar.

Medens det udenlandske Smør, der er sendt til England, næsten alt eksporteres fra København, er der i Tabel X gjort Rede for, hvorledes Eksporten af det danske Smør fordeler sig paa 9 forskellige Havnebyer. — Den strenge Frost i Slutningen af Januar og Begyndelsen af Februar voldte vel nogle Vanskeligheder ved Isblokering af Havne og Isskruninger i Bælterne, men Eksporten blev dog opretholdt Uge efter Uge. Og Nedgangen i Eksporten, som Tabel X viser, fra København, Eshjerg

*) I Sammenhæng hermed kan det oplyses, at Forbruget af Margarine fremdeles er stigende her i Landet. Medens det i Kalenderaaret 1910 var 35.4 Mill. kg, har det i 1911 været 36.9 Mill. kg, hvilket beregnes til et Forbrug af 13.3 kg pr. Indbygger. — Antallet af Fabrikker her i Landet var 22, der tilsammen tilvirkede 35.4 Mill. kg Margarine.

og Odense har næppe noget at gøre med Ishindringerne, men derimod uden Tvivl nok med den allerede omtalte Stigning i Flødeeksporten til Tyskland, og dernæst er der her Grund til at nævne den forskrækkelige Kulstrejke i England fra 1. Marts til 9. April, der vel nok maa tillægges nogen Indflydelse paa Omsætningsforholdene ogsaa af Fødevarer, i hvert Fald saa længe Strejken varede. — For saa vidt som Strejken skaffede Kulminearbejderne højere Løn, og disse i stort Antal er Forbrugere af dansk Smør, har Strejken maaske bidraget til nu senere at forøge Kulminearbejdernes Købeevne og derved højne Smørpriserne.

Tabel X.

Udførselen til England af dansk Smør i alm. Emballage
i Millioner kg.

Fra	$\frac{1}{10}$ 1907- $\frac{30}{9}$ 1908	$\frac{1}{10}$ 1908- $\frac{30}{9}$ 1909	$\frac{1}{10}$ 1909- $\frac{30}{9}$ 1910	$\frac{1}{10}$ 1910- $\frac{30}{9}$ 1911	$\frac{1}{10}$ 1911- $\frac{30}{9}$ 1912
København	28.31	25.60	25.66	26.02	22.97
Esbjerg	34.65	36.44	33.86	35.81	32.36
Odense	7.18	7.10	6.78	7.07	6.21
Aalborg	4.80	5.93	7.20	7.38	7.11
Aarhus	5.41	5.65	4.32	4.42	3.19
Svendborg	0.81	0.79	1.12	0.92	0.81
Nakskov	1.36	1.43	1.34	1.02	1.01
Frederikshavn . .	0.89	0.79	0.66	0.79	0.87
Randers	0.16	0.17	0.19	0.16	0.39
Tilsammen	83.57	83.90	81.13	83.59	74.92

Eksporten til Tyskland er allerede omtalt; men her er endnu Grund til at paapege, at Tabel III viser, hvorledes Eksporten til Østrig er stegen hurtigt og i betydelig Grad, og her kan tilføjes, at denne Eksport er fordelt paa alle fire Kvartaler og var størst i April Kvartal. I hvor stor Udstrækning Mund- og Klovesygen har haft

Indflydelse paa Østrigs Køb af dansk Smør, er vel umuligt at faa oplyst, men at den har været i hvert Fald en medvirkende Aarsag til den stærke Stigning af Tallene i de to sidste Aar, kan vel ikke betvivles.

Til Sverige og Norge ses der at være gaaet en Del udenlandsk Smør, og i det til *A n d r e L a n d e* i Tabel III opførte Smør indbefattes Eksporten til Schweiz, Belgien og Holland, hvorom det kan meddeles, at Schweiz har faaet 178,000 kg dansk og 14,000 kg udenlandsk Smør, Holland 35,000 kg dansk og 163,000 kg udenlandsk Smør og Belgien 44,000 kg dansk og 14,000 kg udenlandsk Smør. Af særlig Interesse er maaske Eksporten til Schweiz, hvortil der jo nu ogsaa sendes Flæsk og Kød her fra Danmark og en betydelig Del levende Slagtekvæg fra Sverige. Denne Eksport er kommen ret pludselig i Løbet af 1911 og kan antages at skyldes dels Mund- og Klove-sygen og dels den italiensk-afrikanske Krig. — Fremtiden maa vise, om det gamle kvægopdrættende Mælkeriland virkelig i Længden kan være et fordelagtigt Afsætningssted for Produkterne fra Kvægholdet her i Norden.

S m ø r p r i s e n er allerede angivet at have været meget høj i det nu forløbne Aar. — I Tabel XI ses, hvorledes de maanedlige Gennemsnitspriser i 1911—12 er i Sammenligning med de tilsvarende Tal for de fire foregaaende Aar; men for rigtig Vurdering af disse Tal maa det erindres, at i de tre første Kvartaler af 1910—11 var Mængden af dansk Smør, der skulde eksporteres, meget stor og Priserne temmelig lave. Omslag i Retning af mindre Produktion og større Efterspørgsel med deraf følgende bedre Priser indtraadte først i Løbet af Sommeren 1911, da Tørke og Græsmangel foranledigede, at Produktionen blev stærkt aftagende i mange andre Lande, og i Juli Maaned opnaaede vi omsider, at Priserne blev bedre end Aaret forud, hvorefter Aaret sluttede med usædvanlig høje Priser i Oktober Maaned.

Tabel XI.

Maanedlig Gennemsnit af Københavns Smørnotering.

Øre pr. Pd.

	1907—08	1908—09	1909—10	1910—11	1911—12
November	105.50	105.25	110.25	97.50	114.20
December	105.50	95.20	107.20	97.80	115.75
Januar	107.20	96.00	103.00	96.50	114.00
Februar	117.50	98.00	107.25	100.75	114.20
Marts	101.75	97.00	110.60	99.20	115.75
April	93.20	90.80	103.00	97.00	106.50
Maj	93.50	94.00	96.00	91.50	98.40
Juni	95.50	92.50	96.40	94.00	99.75
Juli	101.60	95.40	96.25	100.00	100.25
August	102.75	97.25	96.25	110.40	106.60
September	101.75	102.60	97.60	114.25	110.00
Oktober	108.00	109.75	98.50	120.50	111.00
Gennemsnit for hele Aaret . .	102.79	97.67	101.94	101.52	108.77

De forholdsvis høje Priser, som November begyndte med, holdt sig særdeles godt ikke alene i de egentlige Vintermaaneder, da de endog maa karakteriseres som usædvanlig høje, men ogsaa i Foraarsmaanederne April og Maj. Ja, endnu i Juni viser Tallene i Tabel XI, at Smørnoteringen var højere end i de fire foregaaende Aar. Og ogsaa for Aarets fire sidste Maaneder maa Smørnoteringen siges at have været høj; thi omend Tallene i Tabellen er lavere i disse fire Maaneder end i de tilsvarende Maaneder i 1910—11, saa er de dog at betegne som meget tilfredsstillende.

I Aarets Løb var Noteringen kun i 5 Uger under 100. Højest var den i de to første Uger af December, da den var 118, og lavest de to første Uger af Maj, da den var 96. — Tabellen viser, at Gennemsnittet for hele Aaret

(53 Noteringsdage) er 108.77, altsaa 7.25 højere end i 1910—11, men disse Gennemsnitstal er jo, som ofte tidligere omtalt, ikke nogen paalidelig Angivelse, som de burde være, af Aarenes Smørpriser, idet disse tillige er afhængige af »Overpriserne«, og disse har i 1911—12 været større end i 1910—11.

Hvor store Overpriserne gennemsnitlig har været for alle de enkelte Mælkerier her i Landet, kan jo ikke oplyses, men ses der hen til, at der i Aarets Løb adskillige Gange er blevet inkluderet Overpriser af 2, 3 eller 4, vil det formentlig ingenlunde være for højt at sætte den gennemsnitlige Overpris, der bør lægges til den gennemsnitlige Notering, til ca. $1\frac{1}{4}$, saaledes at Gennemsnitsprisen for de 53 Uger maa antages at have været **m i n d s t 110 Øre p r. P d.**, medens det tilsvarende Tal for 1910—11 var 102 Øre, — og i Henhold til disse Tal har der altsaa været en **S t i g n i n g i S m ø r p r i s e n a f c a. 8 Øre p r. P d.** — Aaret 1911—12 har haft en betydelig højere Gennemsnits-Smørpris end de sidste 25 Aar, ja, vi skal tilbage til Aarene 1880—84 for at træffe højere Aarspriser, og da var det kun det bedste Herregaardssmør, der opnaede de højeste Priser; de mindre Landbrugere maatte nøjes med at faa 10—30 pCt. mindre end Herregaardene, medens det nu er næsten hele Landets Smørproduktion, der opnaar omtrent samme høje Pris.

Som en »h i s t o r i s k« Begivenhed, der er indtraadt i Aarets Løb, maa det dernæst her omtales, at medens vi lige siden November 1880 Uge efter Uge kun har haft én officiel **K ø b e n h a v n s S m ø r n o t e r i n g**, sat paa Børsen af et Udvalg, oprindeligt alene af Handlende, dernæst med først en og senere to Repræsentanter for Landbruget ved Siden af et større Antal Handlende, og siden 1906 af et Udvalg, bestaaende af fire Smørhandlere, to fra København og to fra Provinserne, og fire Repræsentanter for Landbruget og Mælkeribrugget, samt en ikke stemmeberettiget Formand, har vi nu siden 29. August d. A. faaet to Noteringer. — Den ene, »**K ø b e n h a v n s**

officielle Smørnotering«, sættes nu som før paa Børsen af et af Grosserersocietetet nedsat Udvalg af fire Smørhandlere, to fra København og to fra Provinserne, og et femte Medlem, en stemmeberettiget Formand, medens den anden, »Københavns Smørnotering ved Statistikudvalget«, sættes, ligeledes Torsdag Middag, men i Grundtvigs Hus af et Udvalg af fem Mænd, nemlig Gaardejer *Hans Jensen*, Vemmelev, Proprietær *J. Petersen*, Aastrupgaard, Gaardejer *J. Jensen*, Nordskov, samt Mælkeribestyrerne *F. Poulsen*, Gislinge, og *Torben Jensen*, Gislev.

Grunden til Afbrydelsen af Samarbejdet mellem Handelsstanden og Smørproducenterne ved de ugentlige Smørnoteringers Ansættelse var den, at ingen af Parterne var tilfreds med den, og alle Repræsentanterne for begge Parter ønskede at nedlægge deres Mandater.

Siden 29. Marts 1906, da Noteringsudvalget kom til at bestaa af fire Repræsentanter for Landbruget, to for Provinssmørhandlerne og to for de københavnske Smørhandlere, har man Gang efter Gang søgt at ændre Reglerne for Noteringens Ansættelse, Offentliggørelsen af Smørprisstatistikens Gennemsnitstal for Ugen og periodisk Inkludering af Overprisen m. m., men alle Bestræbelser for et godt Resultat af disse Forandringer viste sig forgæves. — De stadig stigende Overpriser og de hyppige Inkluderinger gav stadig Grund til Utilfredshed. Og da man trods talrige Skrivelser og lange Forhandlinger mellem Smørekseptorerne og Statistikudvalget ikke kunde komme til Enighed om et nyt Fællesudvalgs Sammensætning, idet Statistikudvalget krævede at faa sine Repræsentanter i Flertal i Udvalget, hvad Smørekseptorerne ikke vilde gaa ind paa, skiltes man ad og begyndte at sætte de to Noteringer.

Det, som Producenterne ønsker, er at faa en Notering i Overensstemmelse med Markedspriserne og ikke en stadig vigende Notering med hyppige og uregelmæssige Inkluderinger og deraf følgende uregelmæssige Overpriser.

— Det er endnu for tidligt at udtale nogen Mening om, hvorledes det vil gaa i Fremtiden, men det maa dog bemærkes, at kan Fremkomsten af Statistikudvalgets Notering Uge efter Uge foranledige, at Smørekseptørernes Notering nu fremtidig sættes bedre i Overensstemmelse med Markedspriserne end hidtil, saa opnaas, hvad der tilsigtes.

Endelig skal her til Slutning omtales, som en Sag, der paa flere Maader vedrører Danmarks Smøreksept, at Lov af 12. April 1911 om Handel med Smør og fremmede Landbrugsprodukter traadte i Kraft den 10. December 1911. — Blandt de vigtigste Bestemmelser i denne Lov maa det fremhæves, at det er forbudt at tilvirke eller forhandle dansk Smør, der er farvet med Anilinfarver, eller som indeholder andre Konserveringsstoffer end Kogsalt, eller som indeholder over 20 pCt. Vand. — Smør, som indeholder over 16, men under 20 pCt. Vand, skal betegnes og mærkes som »Vandsmør«; det maa forhandles i Danmark, men maa ikke eksporteres. — Alt dansk Smør, bestemt til Eksport, skal kærnes af pasteuriseret Fløde (opvarmet til mindst 80° C.) og paa Produktionsstedet mærkes med »Lurmærket«, der oprindeligt var indregistreret, 23. Oktober 1901, paa det danske Varemærkeregister af Forstander *Niels Pedersen*, Ladelund, og af ham straks tilladt benyttet af samtlige Medlemmer af danske Mejeriers Smørmærkeforening. Men udelukket fra at forsynes med dette Lurmærke, der nu, 17. Maj 1912, i det danske Landbrugsministeriums Navn er blevet indregistreret paa det engelske Varemærkeregister, er alt daarligt Smør og alt Smør med et Indhold af over 16 pCt. Vand. — Lurmærket er derved tillige blevet et Kvalitetsmærke, medens det tidligere alene var et Nationalitetsmærke.

Alle Producenter af dansk Eksportsmør er i Følge Loven nu tvungne til at deltage i de af Statens landøkonomiske Forsøgslaboratorium foranstaltede Smørbedømmelser, og derved bliver det muligt at føre Kontrol med Smørrets Kvalitet. — Fra Producenternes Side var der Ønske fremme om samtidig med, at Laboratoriets Smørbedømmelser blev obligatoriske, at faa indført obligatoriske ugentlige Bedømmelser i Smørhandlernes Lagerkældere for derved stadig at skaffe hvert enkelt Mælkeri Oplysning om Kvaliteten af dets Smørproduktion og tillige skaffe Laboratoriet Oplysninger om, hvilke Mælkerier der i Øjeblikket havde daarligt Smør, saaledes at det kunde blive indkaldt til nøjere Undersøgelse. Men det viste sig uigennemførligt at faa saadanne ugentlige Bedømmelser af samtlige Mælkeriers Smør ordnede til alles Tilfredshed, og den endelige Indstilling, som M æ l k e r i b r u g e t s F æ l l e s o r g a n i s a t i o n omsider under 17. April 1912 afgav til Landbrugsministeriet, kom derfor til at indeholde Forslag til Regler for Lurmærkets Benyttelse alene paa Grundlag af Smørbedømmelserne paa Forsøgslaboratoriet.

De af Docent *Fjord* paa Laboratoriet den 18. November 1889 paabegyndte »sammenhængende Rækker af Smørudstillinger«, der i Aarenes Løb havde faaet en frivillig Tilslutning af 1078 Mælkerier, er siden Januar 1912 blevet afløst af »de lovbefalede Bedømmelser«, hvortil Smørret nu indkaldes fra samtlige ca. 1300 Mælkerier, der producerer Smør til Eksport, og saaledes at hvert Mælkeri ordinært faar 3 Indkaldelser aarlig, medens de Mælkerier, der mistænkes for at have daarligt Smør, indkaldes ekstraordinært for at faa undersøgt, om Lurmærket skal fratages eller maa ske senere atter tilbagegives dem. Med den 26. lovbefalede Bedømmelse den 21. Oktober 1912 er nu omsider de af Landbrugsministeriet under 8. Juli d. A. udstedte ny Regler for de til Kontrol antagne Mælkeriers Ret til

Benyttelse af Lurmærket traadt i Kraft, og samtidig er i Henhold til Mælkeribrugets Fællesorganisations Ønske fem Producenter, nemlig Mælkeribestyrerne *H. Chr. Hansen*, *Vejstrup-Hejls*, *M. Jørgensen*, *Rudme*, *J. F. Mortensen*, *Kirkedal*, *Fr. Poulsen*, *Gislinge*, og Mælkeriejer *Storm*, *Stege*, blevne valgte for et Tidsrum af tre Aar til skiftevis at deltage i Bedømmelserne, der iøvrigt udføres som hidtil af Smørhandlere, Konsulenter og Laboratoriets Medarbejdere.

Og endvidere foreskriver Loven, at alt fremmed Smør, som indføres til Danmark, skal betegnes og mærkes som *u d e n l a n d s k*, og Forhandlere og Eksportører er pligtige til at have Varen anbragt i den originale Emballage. Overtrædelser af Loven straffes med høje Bøder, og de lovstridige Varer konfiskeres til Fordel for Statskassen.
